

Fframwaith Ansawdd ar gyfer y Sector Addysg Drydyddol yng Nghymru

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg |

This document is also available in English

www.medr.cymru

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Cyflwyniad

1. Mae Medr yn ymrwymedig, trwy ei [gynllun strategol](#), i sicrhau bod dysgwyr yn cael y ddarpariaeth o'r ansawdd gorau mewn sector addysg drydyddol sy'n ymegnio i wella'n barhaus¹. Mae'r Fframwaith Ansawdd (y Fframwaith) yn elfen allweddol o ran helpu Medr i gyrraedd y nod yma, ac fe'i datblygwyd i gyd-fynd â'i ddull rheoleiddio. Cyfrwng ydyw i helpu i gyflawni ar draws ehangder dyletswyddau Medr gan gynnwys hybu cydlynad a chydweithio a gwelliant parhaus, fel rhan o system reoleiddio Medr.
2. Mae'r Fframwaith yn nodi polisi ac arfer mewn perthynas ag ansawdd addysg drydyddol a hyfforddiant a ddarperir gan neu ar ran darparwyr sydd wedi'u cofrestru gyda Medr a/neu a gyllidir ganddo, fel a nodir yn [Neddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil \(Cymru\) 2022](#) (Deddf 2022). Dylid ei ddarllen ar y cyd â Chynllun Strategol Medr, ei Ddatganiad Ymyrryd, unrhyw gyngor a chanllawiau penodol neu gyffredinol a ddymroddir gan Medr, a'r atodiad o ofynion ansawdd ychwanegol sy'n gymwys i wahanol rannau o'r sector addysg drydyddol (**Atodiad 1**) fel y bo'n briodol.
3. Mae'r fframwaith hwn yn gymwys i'r holl ddarpariaeth gan ddarparwyr addysg drydyddol sydd wedi'u cofrestru a/neu a gyllidir, gan gynnwys yr hyn a ddarperir ar eu rhan trwy drefniadau isgontractio (e.e. trefniadau breiniol). Mae'n cynnwys darpariaeth a roddir y tu allan i Gymru, megis addysg drawswladol wedi'i hisgontractio, campysau tramor, a darpariaeth a roddir mewn gwledydd eraill yn y DU. Mae hefyd yn ymestyn i effeithiolrwydd trefniadau dilysu, o ran galluogi'r darparwr sy'n dilysu i'w argyhoeddi ei hun ynghylch ansawdd addysg a ddarperir dan drefniadau o'r fath. Mae'r un mor gymwys i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg, ddwyieithog a chyfrwng Saesneg.
4. Mae dull asesu a gwella ansawdd Medr yn gyd-fynd â'i fframwaith rheoleiddio a chyllido ar y cyfan (Ffigur 1) ac mae wedi'i fwriadu i helpu i gyrraedd y nodau yn ei [gynllun strategol](#), sy'n ystyried [Datganiad o Flaenoriaethau Strategol](#) cysylltiedig Llywodraeth Cymru ar gyfer addysg drydyddol ac ymchwil ac arloesi, a'r dyletswyddau strategol a osodir ar Medr. Lle y bo'n bosibl, bydd monitro ac ymyrryd mewn perthynas ag ansawdd yn cael eu hintegreiddio fel rhan o brosesau ehangach Medr.

¹ Defnyddir y term hwn i gyfleu gwella a helaethu

*Ffigur 1 – Fframwaith Rheoleiddio (*Amodau Cofrestru / Cyllid, y ceisir barn amdanynt yn yr ymgynghoriad hwn)*

Amodau Cofrestru		Amodau Ariannu
Cychwynnol	Parhaus	Cyllido
Cynaliadwyedd Ariannol*	Cynaliadwyedd Ariannol*	Cynaliadwyedd Ariannol*
Llywodraethu a Rheoli*	Llywodraethu a Rheoli*	Llywodraethu a Rheoli*
Ansawdd*	Ansawdd*	Ansawdd*
Lles Staff a Myfyrwyr	Lles Staff a Myfyrwyr	Lles Staff a Myfyrwyr
	Rhoi sylw i gyngor neu arweiniad*	Rhoi sylw i gyngor neu arweiniad*
	Cynlluniau diogelu dysgwyr	Cynlluniau diogelu dysgwyr
	Y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr	Y Cod Ymgysylltu â Dysgwyr
	Cyfle Cyfartal	Cyfle Cyfartal
	Proses Gwynion	Proses Gwynion
	Y Gymraeg	Y Gymraeg
Trefniadau Dilysu	Trefniadau Dilysu	
Terfynau Ffioedd*	Terfynau Ffioedd*	
Statws Elusennol (categori craidd AU yn unig)*	Statws Elusennol (categori craidd AU yn unig)*	
Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfyrwyr*	Gwybodaeth a Ddarperir i Ddarpar Fyfyrwyr*	
	Hysbysu o Newidiadau sy'n effeithio ar gywirdeb gwybodaeth*	
	Gwybodaeth, cynhorthwy a mynediad	

- Melyn – Amodau Cofrestru sydd hefyd yn Amodau Cyllid ar gyfer darparwyr anghofrestredig (heb gynnwys chweched dosbarth mewn ysgolion)
- Gwyrdd – Amodau Cofrestru yn unig (h.y. nid amodau cyllid)

5. Mae'r Fframwaith hwn yn cydnabod yr ystod o ddogfennau a fframweithiau eraill sy'n gymwys i ddarparwyr. Mae hefyd yn cydnabod bod disgwyl i ddarparwyr gydymffurfio ag amrywiaeth o ddeddfwriaeth a gofynion, gan gynnwys:

- [Deddf Cydraddoldeb 2010](#)
- [Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015](#)

- [Fframwaith Credydau a Chymwysterau Cymru \(FfCaChC\)](#)
- [Safonau'r Gymraeg](#) (dan Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a gofynion deddfwriaethol eraill)
- Amodau Cofrestru a Chyllid
- [Cod Anghenion Dysgu Ychwanegol Cymru](#)², fel y bo'n gymwys
- [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#), fel y bo'n gymwys.

6. Trwy'r Fframwaith, nod Medr yw lleihau i'r eithaf y baich a osodir ar ddarparwyr gan hefyd sicrhau profiad cyson ac o ansawdd da i ddysgwyr ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol, gan gynnwys cysondeb â dulliau ansawdd yng ngwledydd eraill y DU ac yn rhyngwladol lle y bo'n briodol.
7. Mae Medr yn amcanu at hybu cysondeb a chydlynid ar draws y sector addysg drydyddol, a lleihau dyblygu, gan hefyd gydnabod bod gwahaniaethau o ran sut y bydd dulliau ansawdd yn cael eu rhoi ar waith ar draws y sector trydyddol. Mae hyn yn golygu y bydd angen i ddarparwyr ystyried sut y gallant gyd-fynd â'r Fframwaith yng nghyd-destun eu cenhadaeth a'u darpariaeth eu hunain. Mae tirwedd addysg drydyddol yn gymhleth a deinamig, gan olygu ei bod yn ofynnol i'r Fframwaith fod yn gadarn a gallu addasu i sicrhau bod ansawdd y ddarpariaeth yn cael ei gynnal hyd yn oed mewn cyfnodau sy'n gryn her.
8. Bydd Pwyllgor Ansawdd Medr, a sefydlwyd fel un o ofynion y Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru), yn cynghori'r Bwrdd ynghylch ansawdd yr holl addysg drydyddol a gyllidir neu a sicheir gan Medr. Y Bwrdd sy'n gyfrifol am roi system reoleiddio Medr ar waith ac am ei gweithrediad.

Cefndir

9. Mae Deddf 2022 yn ei gwneud yn ofynnol i Medr fonitro, a hybu gwelliant yn, ansawdd yr addysg drydyddol a ddarperir gan neu ar ran darparwr cofrestredig neu a gyllidir neu a sicheir fel arall gan Medr mewn addysg bellach, addysg uwch, dysgu oedolion yn y gymuned, prentisiaethau a chweched dosbarth mewn ysgolion a gynhelir³.
10. Mae Adran 50 Deddf 2022 yn nodi y gall Medr gyhoeddi fframweithiau sicrhau ansawdd, sy'n nodi polisi ac arfer mewn perthynas â:
 - meini prawf ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol;
 - prosesau ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol;
 - rolau a chyfrifoldebau—
 - personau sy'n asesu ansawdd addysg drydyddol,
 - darparwyr addysg drydyddol lle mae ansawdd addysg drydyddol yn y

² Mae'r cod yn berthnasol i ysgolion, addysg bellach ac awdurdodau lleol, ond mae Medr yn annog yr holl ddarparwyr i ystyried sut y gallant ystyried y Cod yn eu cyd-destun eu hunain

³ Gan amlaf mae Medr yn disgwyl ymgysylltu ag unedau chweched dosbarth trwy Awdurdodau Lleol. Mae hyn yn golygu bod unrhyw gyfeiriadau at gyrff llywodraethu/ byrddau'n ymwneud â strwythurau cyfatebol yr Awdurdodau Lleol, yn hytrach na rhai'r ysgolion.

cwestiwn, ac

- unrhyw bersonau eraill y mae Medr yn eu hystyried yn briodol lle mae ansawdd addysg drydyddol yn y cwestiwn;
 - ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael;
 - datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol
 - unrhyw fater arall y mae Medr yn ystyried ei fod yn berthnasol.
11. Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi [Datganiad o flaenoriaethau strategol](#) ar gyfer addysg drydyddol ac ymchwil ac arloesi. Mae hyn yn cynnwys blaenoriaeth i wneud y canlynol:

‘Cynnal a gwella ansawdd y system drydyddol, parhau â gwaith a dwysáu gwaith ar ehangu cyfranogiad a chymryd camau i sicrhau system fwy teg a rhagorol i bawb

- *safonau ansawdd rhyngwladol i gynnal enw da'r system drydyddol yn rhyngwladol a chydabod y rôl y mae cyrff eraill yn ei chwarae wrth wella ansawdd y system drydyddol.*
 - *Meddu ar ddull o wella ansawdd sy'n cydnabod amrywiaeth y ddarpariaeth a chymryd camau cadarn lle nad yw gofynion sylfaenol o ran ansawdd yn cael eu bodloni, gan ystyried bob amser sut y gellid gwella profiad y dysgwr trwy bartneriaeth a chydweithio.*
 - *Defnyddio data i nodi anghydraddoldebau yn y system drydyddol a chyflwyno ymateb a fydd yn cynnwys gosod targedau a chamau gweithredu uchelgeisiol ar gyfer darparwyr i leihau'r annhegwch o ran mynediad at addysg drydyddol, cynyddu amrywiaeth y myfyrwyr sy'n cael eu derbyn pan fo hynny'n isel a lleihau bylchau mewn cyrhaeddiad.'*
12. Mae'r datganiad hefyd yn cynnwys ymrwymiad i wneud y canlynol:
‘Datblygu cynllun i ... wella'r ddarpariaeth ... addysg ac asesu cyfrwng Cymraeg yn y sector trydyddol cyfan’
13. Y diffiniad o ansawdd annigonol yn Neddf 2022 yw ansawdd nad yw'n ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rhai sy'n cael yr addysg neu'n gwneud y cwrs. Mae'r anghenion rhesymol yn debygol o newid dros amser o ystyried newidiadau i'r cyd-destun, e.e. y farchnad lafur a defnydd cynyddol o dechnoleg.

Cwmpas ansawdd

14. At ddibenion cylch gwaith Medr a chwmpas ei weithgareddau, mae'r diffiniad o 'ansawdd' yn cwmpasu pob agwedd ar brofiad y dysgwr fel dysgwr. Mae elfennau o'r cwmpas hwn ar wahanol gamau o ran eu deall (e.e. mae llawer llai o ddata ar gael ar lesiant nag ar ddeilliannau dysgwyr). Felly bydd gwaith Medr yn y maes hwn yn parhau i esblygu.
15. Caiff y modd y mae Medr yn asesu ansawdd addysg ei nodi isod. Mae Medr yn ystyried bod tystiolaeth o ansawdd da'n cael ei dangos gan y deilliannau a gyflawnir

gan ddysgwyr, gan gynnwys cwblhau cyrsiau, ennill cymwysterau, a chamu ymlaen i gyflogaeth neu astudiaethau pellach, yn ogystal â bodlonrwydd dysgwyr ar eu profiad a thystiolaeth o gynnydd a wnaed. Mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog wedi'u gwreiddio yn y dulliau hyn

16. Mae'r gweithgareddau sy'n ategu deilliannau da ar gyfer dysgwyr yn cynnwys:
- ansawdd yr addysgu, gan gynnwys dylunio a darparu'r cwricwlwm
 - dylunio a darparu asesiadau i ategu cyflawniad dysgwyr
 - ansawdd cymorth ar gyfer dysgu i alluogi dysgwyr i:
 - lwyddo ni waeth beth fo'u cefndir neu nodwedd warchodedig
 - camu ymlaen ar ôl cwblhau eu rhaglen astudio, gan gynnwys cyflogadwyedd a pharatoi ar gyfer gyrfa
 - dysgu'n dda, gan hybu eu llesiant a'u lles⁴
 - trefniadau i hybu ymgysylltiad gweithredol dysgwyr â'u dysgu, ac i ddeall eu bodlonrwydd ar eu profiad dysgu
 - cefnogi dysgwyr sy'n dymuno dysgu Cymraeg a/neu drwy gyfrwng y Gymraeg
17. Mae'r diffiniad hwn yn cwmpasu'r meysydd o ddiddordeb canlynol:
- gweithgareddau i sicrhau cydymffurfedd â safonau trothwy
 - gweithgareddau sy'n hybu gwelliant, uchelgais ac arloesi
 - ansawdd ar lefel y system, yn ogystal ag ar lefel darparwyr unigol
 - dysgu a datblygu proffesiynol cychwynnol a pharhaus ar gyfer aelodau'r gweithlu addysg drydyddol⁵.

Egwyddorion

18. Mae'r memorandwm esboniadol ar gyfer Deddf 2022 yn nodi mai'r 'bwriad wrth datblygu fframwaith ansawdd fydd nodi egwyddorion cyffredin ar gyfer deall, asesu a gwella ansawdd y ddarpariaeth ar draws y sector addysg drydyddol yng Nghymru'. Cafodd yr egwyddorion isod eu datblygu yn y cyd-destun hwn. Maent yn cyd-fynd â dull rheoleiddio Medr ac yn nodi disgwyliadau Medr ohono'i hun ac o ddarparwyr.
19. Mae'r Egwyddorion fel a ganlyn:
- Cyfrifoldeb darparwyr am ansawdd a safonau:** gan gynnwys trwy fod â phrosesau ar gyfer hunanwerthuso trylwyr, rheoli perfformiad, a chynllunio ar gyfer gwelliant, a pharchu egwyddorion awtonomiaeth sefydliadol a rhyddid academiaidd;
 - Cysondeb deilliannau ar gyfer dysgwyr:** mae'r Fframwaith yn amcanu at gyflawni deilliannau sy'n gyson yn dda ar gyfer dysgwyr ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol gan gynnwys pob cyfrwng darparu (Cymraeg,

⁴ Mae'n ofynnol dan Ddeddf 2022 bod amodau cofrestru a chyllid Medr yn cynnwys amod sy'n ymwneud ag effeithiolrwydd trefniadau'r darparwr ar gyfer cefnogi a hybu lles ei fyfyrwyr a staff.

⁵ Mae Adran 5 (3) yn nodi mai ystyr aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol yw athrawon i bersonau sy'n cael addysg drydyddol, personau sy'n rhoi cymorth i athrawon o'r fath, a phersonau sy'n rhoi cymorth i ddysgwyr gyfranogi mewn addysg drydyddol

- Saesneg, a dwyieithog), gan gydnabod y bydd prosesau ansawdd, a'r cymorth sydd ar gael i wahanol ddysgwyr, yn amrywio o ystyried amrywiaeth y sector;
- iii. **Seiliedig ar dystiolaeth:** mae'r Fframwaith yn seiliedig ar dystiolaeth (e.e. trwy ddefnyddio data, gwybodaeth, arolygon ac asesiadau ansawdd allanol), gyda rhagdybiaeth o blaid tryloywder wrth gyhoeddi data a thystiolaeth mewn perthynas â pherfformiad;
 - iv. **Cadarn, seiliedig ar risg a chymesur:** mae'r Fframwaith yn taro cydbwysedd rhwng galluogi Medr i wneud penderfyniadau tryloyw ar y naill law a lleihau biwrocratiaeth i'r eithaf ar y llaw arall;
 - v. **Sefydlogrwydd a chysondeb:** mae dysgwyr a darparwyr yn deall y safonau y mae'n rhaid eu cyrraedd a'r disgwyliadau y mae'n rhaid cwrdd â hwy ar draws y sector, tra bo'r Fframwaith hefyd yn darparu ar gyfer esblygu ac arloesi dros amser trwy werthuso, adolygu ac ymgynghori;
 - vi. **Dull cydgysylltiedig gyda rheoleiddwyr eraill:** mae'r Fframwaith yn mabwysiadu dull cydgysylltiedig gyda rheoleiddwyr eraill fel bod gweithgareddau Medr yn ategu'r cyd-destun rheoleiddiol ehangach y mae darparwyr yn gweithredu ynddo ac yn ychwanegu gwerth ato.

Meini prawf ar gyfer asesu ansawdd addysg

- 20. Mae gan y fframwaith set o gonglfeini, sef y meini prawf a nodir gan Medr ar gyfer asesu ansawdd addysg drydyddol, ac yr ydym yn disgwyl iddynt lywio deilliannau da ar gyfer dysgwyr. Y conglfeini hyn yw'r sail ar gyfer y disgwyliadau a nodir ar gyfer Medr a darparwyr ac mae pob un ohonyn yn cyfrannu at wella deilliannau a chyrchfannau dysgwyr. Mae ystyriaethau i'r Gymraeg a dwyieithrwydd wedi'u gwreiddio ym mhob un o'r conglfeini.
- 21. Mae'r conglfeini fel a ganlyn:
 - (i) **Ymgysylltu â dysgwyr** – mae ymgysylltu'n ganolog i'r fframwaith, gyda dysgwyr yn cael eu cynnwys yn llawn wrth ddylunio prosesau sicrhau ansawdd a gwella'n barhaus a rhoi'r prosesau hyn ar waith.
 - (ii) **Llais y dysgwr** – ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael⁶.
 - (iii) **Ymgysylltiad y corff llywodraethu / bwrdd** – mae'r corff llywodraethu / bwrdd yn ysgogydd allweddol ar gyfer addysg o ansawdd da. Mae'n ymgysylltu'n weithredol ag ystyried ansawdd a gwelliant parhaus addysg drydyddol y darparwr. **Self-evaluation** - Providers undertake regular, rigorous, self-evaluation, planning for improvement, and reflection, which will be the basis of the external assessment of quality, and planning for continuous improvement
 - (iv) **Hunanwerthuso** – Mae darparwyr yn cyflawni gweithgarwch hunanwerthuso, cynllunio ar gyfer gwella, a myfyrio trylwyr, rheolaidd, a fydd yn sail ar gyfer yr asesiad allanol o ansawdd, a chynllunio ar gyfer gwella'n barhaus
 - (v) **Allanoldeb** – bydd allanoldeb wrth asesu ansawdd a gwerthuso gweithgarwch cynllunio ar gyfer gwella'n barhaus, a fydd yn digwydd yn rheolaidd ac yn cwmpasu ei holl ddarpariaeth, gan gynnwys yr hyn a ddarperir ar ei ran. Bydd darparwyr hefyd yn ceisio allanoldeb trwy fecanweithiau eraill, gan gynnwys

⁶ Fel a nodir yn y ddeddfwriaeth

eu defnydd ehangach o feincnodi a chyfeirbwyntiau allanol.

- (vi) **Gwella'n barhaus** – mae arfer da'n cael ei rannu'n fewnol ac yn allanol i lywio arloesi a rhagoriaeth yn ansawdd y profiad dysgu ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol.
- (vii) **Dysgu a datblygiad proffesiynol**⁷ – mae darparwyr a Medr yn cefnogi dysgu a datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol.

- 22. Bydd Medr yn cyflawni ystod o weithgareddau posibl mewn ymateb i berfformiad yn erbyn y conglfeini hyn. Gall y gweithgareddau hyn amrywio o ymyrryd i sicrhau cydymffurfedd darparwyr â gofynion o ran y trothwy ar gyfer perfformiad, i hwyluso cydweithio i hybu gwelliant ac arloesi.
- 23. Mae Ffigur 2 yn nodi diagram o'r egwyddorion, y conglfeini, a gweithgareddau Medr mewn ymateb.

⁷ Fel a nodir yn y ddeddfwriaeth

Ffigur 2: Egwyddorion a chonglfeini'r Fframwaith Ansawdd, a sut y byddir yn dangos tystiolaeth ohonynt

Mae'r fframwaith ansawdd yn amcanu at hybu cysondeb a chydlynid ar draws y sector addysg drydyddol, a lleihau dyblygu i'r eithaf, gan hefyd gydnabod bod gwahaniaethau o ran sut y bydd dulliau ansawdd yn cael eu rhoi ar waith ar draws y sector trydyddol.

Mae pob congifaen yn ategu deilliannau gwell ar gyfer dysgwyr							
Conglfaen	Ymgysylltu â Dysgwyr	Llais y Dysgwr	Ymgysylltiad y Corff Llywodraethu / Bwrdd	Hunan-Werthuso	Allanoldeb	Gwella'n Barhaus ⁸	Dysgu a Datblygiad Proffesiynol
Disgrifiad	Mae ymgysylltu â dysgwyr yn ganolog i'r fframwaith, gyda dysgwyr yn cael eu cynnwys yn llawn wrth ddylunio prosesau sicrhau ansawdd a gwella a rhoi'r prosesau hyn ar waith	Ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael	Mae'r corff llywodraethu / bwrdd yn ymgysylltu'n weithredol ag ystyried ansawdd a gwelliant parhaus addysg drydyddol y darparwr	Mae darparwyr yn cyflawni gweithgarwch hunanwerthuso , cynllunio ar gyfer gwella, a myfyrio trylwyr, rheolaidd, a fydd yn sail ar gyfer asesu ansawdd yn allanol, a chynllunio ar gyfer gwella'n barhaus	Allanoldeb wrth asesu ansawdd a gwerthuso gweithgarwch cynllunio ar gyfer gwella'n barhaus, a fydd yn digwydd yn rheolaidd ac yn cwmpasu ei holl ddarpariaeth, gan gynnwys yr hyn a ddarperir ar ei ran	Mae arfer da'n cael ei rannu'n fewnol ac yn allanol i lywio arloesi a rhagoriaeth yn ansawdd y profiad dysgu ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol	Mae darparwyr a Medr yn cefnogi dysgu a datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol
Sut y dangosir tystiolaeth ohonynt	- Data a thystiolaeth - Cydymffurfio â'r cod ymgysylltu â dysgwyr - Cynlluniau diogelu dysgwyr effeithiol - Ymgysylltu â dysgwyr fel rhan o asesu ansawdd yn allanol - Rhannu arfer da - Buddsoddi adnoddau a chymorth ar gyfer ymgysylltu â dysgwyr - Cynnwys dysgwyr wrth hunanwerthuso a chynllunio ar gyfer gwella'n barhaus	- Data a deilliannau o arolygon cenedlaethol - Gwerthusiad o effaith llais y dysgwr ar brosesau - Adborth gan fforwm llais y dysgwr Medr - Systemau cynrychioli dysgwyr effeithiol	- Goruchwyliaeth seiliedig-ar-dystiolaeth ar ddeilliannau dysgwyr gan y corff llywodraethu/ bwrdd - Goruchwyliaeth effeithiol ar ansawdd a gwella'n barhaus gan y corff llywodraethu/ bwrdd. - Capasiti ac arbenigedd y corff llywodraethu / bwrdd i ymgysylltu'n effeithiol ag ansawdd a gwella'n barhaus	- Dadansoddiad o ddeilliannau, cryfderau, gwendidau, cyfleoedd a bygythiadau ar gyfer dysgwyr - Hunanwerthuso rheolaidd mewn partneriaeth gyda dysgwyr a staff, yn seiliedig ar ganllawiau y cytunwyd amynt - Defnyddio hunanwerthuso i wella profiad dysgwyr	- Ymgysylltu ag asesu ansawdd yn allanol, gan gynnwys dadansoddi data - Cynyddu cysondeb asesiadau ansawdd allanol ar draws addysg drydyddol - Gwerthusiad o sut y mae asesu ansawdd yn allanol yn goleuo gwelliant parhaus	- Cynlluniau gwella gan gynnwys targedau mesuradwy, dangosyddion perfformiad a gwerthusiad o'r effaith ar ddeilliannau dysgwyr; - Ymgysylltiad dysgwyr a staff â chynlluniau gwella'n barhaus - Adolygiadau datblygiadol - Ymgysylltiad â rhwydweithiau perthnasol i rannu arfer effeithiol a Gwerthusiad o dystiolaeth - Cydweithio i fynd i'r afael â heriau cyffredin - Prosesau ansawdd mewnol effeithiol - Gwerthusiad o dystiolaeth ansodol a meintiol, gan gynnwys deilliannau dysgwyr	- Gwerthusiad o fuddsoddiadau mewn dysgu proffesiynol gan gynnwys effaith ar ddeilliannau dysgwyr - Cydweithio ystyrlon gydag undebau llafur a staff - Darparu cyfleoedd ar gyfer dysgu a datblygiad proffesiynol - Strategaethau dysgu proffesiynol - Cynorthwyo staff i gyrraedd safonau proffesiynol.
Deilliannau Asesiadau Ansawdd Allanol (yn gylchol)							
Gwybodaeth (yn barhaus)							
Data (yn flynyddol)							
Monitro (blynyddol) gan gynnwys Ffurflenni Adolygu Risg a Sicrwydd Blynyddol Darparwyr							
Ymyrryd (fel y bo angen) fel a nodir yn y Datganiad Ymyrryd ⁹							

⁸ Rydym yn defnyddio'r term hwn i gwmpasu gwella a helaethu

⁹ Bydd rhagor o fanylion ac ymgynghori ar fonitro ac ymyrryd maes o law

Rolau a chyfrifoldebau Medr a darparwyr lle mae ansawdd addysg drydyddol yn y cwestiwn

24. Mae'r adran hon yn nodi rolau, cyfrifoldebau a disgwyliadau o Medr a darparwyr addysg drydyddol lle mae ansawdd cyrsiau a ddarperir ganddynt, neu ar eu rhan, yn y cwestiwn.

(i) Ymgysylltu â dysgwyr

25. Bydd hyn yn cael ei gyflawni'n bennaf trwy'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr, a fydd yn amod rheoleiddiol ar wahân. Bydd hyn yn llywio deilliannau da ar gyfer dysgwyr trwy sicrhau bod penderfyniadau sy'n effeithio ar ddarpariaeth yn adlewyrchu barn ac anghenion dysgwyr.

26. Bydd Medr yn:

- Defnyddio data a thystiolaeth i ddarparu mewnwelediadau systematig i brofiad dysgwyr.
- Datblygu Cod Ymgysylltu â Dysgwyr (ymgyngoriad yr hydref).
- Datblygu Canllawiau ar gyfer Cynlluniau Diogelu Dysgwyr.
- Ei gwneud yn ofynnol i'r holl brosesau sicrhau ansawdd allanol ymgysylltu â dysgwyr.
- Hwyluso'r broses o rannu arfer da.
- Buddsoddi mewn adnoddau a chymorth ar gyfer ymgysylltu â dysgwyr, gan gynnwys hyfforddiant a chanllawiau fel y bo'n briodol.

27. Bydd darparwyr yn:

- Rhoi'r Cod Ymgysylltu â Dysgwyr ar waith yn eu cyd-destun hwy. Bydd hyn yn cynnwys sicrhau bod dysgwyr yn cael eu cynnwys wrth wneud penderfyniadau perthnasol o fewn eu sefydliad.
- Sicrhau bod ganddynt gynlluniau diogelu dysgwyr effeithiol lle y bo'n ofynnol.
- Sicrhau bod eu gweithgarwch hunanwerthuso a gwella'n barhaus yn cael ei ddatblygu a'i gyflawni mewn partneriaeth gyda dysgwyr.

(ii) Llais y dysgwr

28. Mae llais y dysgwr yn allweddol i asesu ansawdd a chyflawni gwelliant parhaus. Trwy ystyried barn dysgwyr, mae darparwyr yn gallu mynd ati'n well i lywio gwelliannau yn neilliannau a chyrchfannau dysgwyr. Mae'r conglfaen hwn yn canolbwyntio ar ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd yr addysg drydyddol y maent yn ei chael, boed yn cael ei darparu yn Gymraeg, yn Saesneg neu'n ddwyieithog.

29. Bydd Medr yn:

- Sefydlu fforwm llais y dysgwr, i sicrhau bod Medr yn gallu ystyried barn a blaenoriaethau dysgwyr, ynghyd ag adborth ehangach sy'n nodi i ba raddau y mae anghenion dysgwyr yn cael eu diwallu gan ddarparwyr ar draws y sector.

Bydd hyn yn cynnwys sut y mae barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd eu haddysg drydyddol yn cael ei hystyried ac yn cyfrannu at gynllunio gwelliant.

- Datblygu arolygon cenedlaethol i fynd ati'n systematig i gasglu barn dysgwyr ynglŷn â'u profiadau o bob rhan o addysg drydyddol – bydd hyn yn ategu'r Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr, sy'n cyflawni'r swyddogaeth hon ar gyfer AU.
- Gwerthuso effaith llais y dysgwr ar ei brosesau a'i swyddogaethau ei hun.

30. Bydd darparwyr yn:

- Ystyried barn dysgwyr ynglŷn ag ansawdd eu haddysg yn eu prosesau sicrhau ansawdd ac wrth gynllunio ar gyfer gwella'n barhaus.
- Sicrhau bod cynrychiolaeth dysgwyr ar gyrff llywodraethu neu fyrdau a phwyllgorau perthnasol yn effeithiol. Bydd hyn yn cynnwys darparu adnoddau, cymorth a hyfforddiant priodol ar gyfer cynrychiolwyr dysgwyr er mwyn iddynt allu ymgysylltu'n effeithiol.
- Galluogi eu dysgwyr i gyfranogi mewn arolygon llais y dysgwr a rhoi mecanweithiau ar waith i ymateb i adborth dysgwyr.
- Gwerthuso effaith llais y dysgwr ar brofiad dysgwyr a deilliannau dysgwyr.

(iii) Ymgysylltiad y corff llywodraethu / bwrdd

31. Mae hyn yn cydnabod yr amod rheoleiddiol penodol sy'n ymwneud â llywodraethu ac yn amcanu at egluro sut y mae'n rhaid i ddarparwyr ystyried ansawdd yn y cyswllt hwn (h.y. bod 'rhaid i ddarparwyr fod â threfniadau llywodraethu a rheoli digonol, gan gynnwys rheoli ariannol'). Bydd hyn yn sicrhau bod y corff llywodraethu/ bwrdd yn ymgysylltu'n effeithiol ag ansawdd, i sicrhau bod deilliannau da ar gyfer dysgwyr yn cael eu blaenoriaethu'n briodol gan y darparwr.

32. Bydd Medr yn:

- Ei gwneud yn ofynnol i gorff llywodraethu / bwrdd pob darparwr fod â goruchwyliaeth effeithiol ar ddatblygu a mynd ati'n effeithiol i gyflawni strategaethau a chynlluniau ar gyfer sicrhau a gwella ansawdd holl raglenni'r darparwr.
- Ei gwneud yn ofynnol cael sicrwydd blynyddol gan ddarparwyr ynghylch goruchwyliaeth ar ansawdd addysg drydyddol gan y corff llywodraethu / bwrdd a pherfformiad yn erbyn ei strategaeth a chynlluniau cymeradwy.

33. Bydd darparwyr yn:

- Sicrhau eu bod yn ymdrin ag ansawdd o fewn eu hystyriaethau o ran sut i gwrdd â'r amod sy'n ymwneud â chyrff llywodraethu.
- Mynd ati'n weithredol i ennyn ymgysylltiad y corff llywodraethu neu'r bwrdd â datblygu a goruchwyllo eu strategaethau a chynlluniau ar gyfer asesu ansawdd yn fewnol a gwella'n barhaus.

(iv) Hunanwerthuso

34. Mae hunanwerthuso'n rhan allweddol o asesu ansawdd yn allanol, ac mae mabwysiadu dull trydyddol yn darparu cyfle i gyflawni mwy o gyffredinrwydd rhwng dulliau ar draws y sector. Gorwedd ei bwysigrwydd fel conglfaen yn ei allu i lywio gwelliant yn neilliannau dysgwyr trwy fyfyrio seiliedig-ar-dystiolaeth.
35. Bydd Medr yn:
- Cyhoeddi canllawiau wedi'u diweddarau ar gyfer hunanwerthuso, mewn partneriaeth gydag Estyn a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch.
36. Bydd darparwyr yn:
- Cynnal proses hunanwerthuso reolaidd mewn partneriaeth gyda dysgwyr a staff/partneriaethau cymdeithasol, fel rhan o'u cyfrifoldeb am sicrhau ansawdd yn fewnol, ac i lywio gweithgarwch myfyrwyr a gwella'n barhaus ar draws y darparwr. Bydd hyn yn sail i asesiad allanol o ansawdd, gan sicrhau bod hyn yn ystyried eu holl ddarpariaeth, gan gynnwys yr hyn a ddarperir mewn partneriaeth gydag eraill, gan gynnwys pob cyfrwng darparu (Cymraeg/Saesneg/dwyieithog).
 - Dadansoddi eu data, a dangos eu dealltwriaeth am eu cryfderau, eu gwendidau, eu cyfleoedd a'u bygythiadau trwy'r broses hon, gan gynnwys trwy ddefnyddio cyfeirbwyntiau allanol, ac yng nghyd-destun y darparwr.
 - Defnyddio deilliannau hunanwerthuso fel rhan o raglen strategol o weithgarwch i wella profiad dysgwyr.

(v) Allanoldeb

37. Mae'r conglfaen hwn yn cydnabod dulliau arolygu ac adolygu cyfredol. Ei nod yw sicrhau bod darparwyr yn cael eu hasesu'n annibynnol, gan gynnwys eu heffeithiolrwydd o ran llywio deilliannau da ar gyfer dysgwyr. Nod Medr yw lleihau baich, a chyfnerthu prosesau asesu ansawdd lle y bo'n bosibl, yn enwedig ar gyfer y rhai sy'n cael asesiadau ansawdd allanol lluosog. Mae'r conglfaen hefyd yn cydnabod pwysigrwydd cydweithio a gweithio mewn partneriaeth gymdeithasol gyda darparwyr a sefydliadau eraill.
38. Bydd Medr yn:
- Gweithio gyda darparwyr a chyda chyrrff sy'n cynnal asesiadau ansawdd allanol i sicrhau bod asesiad o'r fath yn gadarn, yn seiliedig ar dystiolaeth, yn gymesur ac yn amserol; yn ychwanegu gwerth ar gyfer darparwyr ac yn cael effaith o ran llywio gwelliant; lle y bo'n briodol, ei fod yn cyd-fynd â safonau ansawdd rhyngwladol; a, lle mae darparwyr yn ddarparu dysgu ar draws rhannau lluosog o'r sector addysg drydyddol, y defnyddir dull cyfannol o gynnal gweithgareddau sicrhau ansawdd allanol.
 - Gweithio gyda chyrrff sy'n cynnal asesiadau ansawdd allanol i lywio cysondeb cynyddol â'r broses hon ar draws pob rhan o addysg drydyddol, a dod â chydlynid i drefniadau ar gyfer darparwyr sy'n cael asesiadau ansawdd allanol lluosog.

39. Bydd darparwyr yn:

- Ymgysylltu'n weithredol ag asesiadau ansawdd allanol, a fydd yn cynnwys darpariaeth a roddir ar eu rhan.
- Ceisio cyfleoedd i gydweithio gyda darparwyr eraill a rhannau eraill o'r sector lle bydd hyn yn ychwanegu gwerth ac i oleuo gwelliant parhaus, a gwerthuso effaith yr ymgysylltu hwn.
- Defnyddio meincnodi a chyfeirbwyntiau allanol fel y bo'n briodol i oleuo gwelliant parhaus.

(vi) Gwella'n barhaus

40. Mae hyn wedi'i fwriadu i adeiladu ar ddulliau cyfredol o wella'n barhaus. Mae Medr yn annog darparwyr a rhanddeiliaid i argymell blaenoriaethau ar gyfer gwella'n barhaus fel rhan o raglen barhaus o gamau gweithredu. Bydd hyn yn cynnwys ffocws ar ddeilliannau dysgwyr.

41. Bydd Medr yn:

- Gwreiddio gwelliant parhaus fel rhan o asesu ansawdd yn allanol.
- Hybu gwelliant parhaus ar gyfer pob iaith y rhoddir darpariaeth ynddi, trwy weithgareddau megis mecanweithiau a rhwydweithiau ymgysylltu, cyngor a chanllawiau, a thrwy adolygiadau datblygiadol (e.e. thematig/ daearyddol).
- Defnyddio canfyddiadau asesiadau adolygu allanol i adnabod themâu cyffredin a meysydd cyffredin o ddiddordeb yn y sector trydyddol.
- Hwyluso'r broses o rannu arfer effeithiol drwy'r sector trydyddol i gyd i ategu gwelliant parhaus systematig.
- Mynd ati'n weithredol i geisio a gwerthuso tystiolaeth ansoddol a meintiol, gan gynnwys ar ddeilliannau dysgwyr, i adnabod cyfleoedd ar gyfer gwelliant parhaus a chyflawni hynny.
- Datblygu a hyrwyddo cyngor a chanllawiau i lywio ac ategu gwelliant ar draws y sector addysg drydyddol, yn ogystal ag o fewn darparwyr unigol, fel y bo angen.

42. Bydd darparwyr yn:

- Ennyn ymgysylltiad eu dysgwyr a'u staff, gan ddefnyddio egwyddorion partneriaeth gymdeithasol, â datblygu a chyflawni cynlluniau ar gyfer gwella'n barhaus gyda deilliannau mesuradwy.
- Ymgysylltu â rhwydweithiau sy'n berthnasol i'w sector/ cenhadaeth i rannu a dysgu o welliant parhaus.
- Cydweithio i fynd i'r afael â heriau cyffredin.
- Cyfranogi'n weithredol mewn adolygiadau datblygiadol (e.e. thematig/ daearyddol), gan ymateb i ganfyddiadau a myfyrio ynghylch eu hymarfer fel y bo'n briodol.
- Rhannu arfer da yn fewnol ac yn allanol i lywio arloesedd a rhagoriaeth yn ansawdd y profiad dysgu ar draws pob rhan o'r sector addysg drydyddol.
- Ceisio gwella eu darpariaeth trwy eu prosesau ansawdd mewnol a myfyrio

ynghylch prosesau a chmau gweithredu ansawdd allanol, mewn perthynas â chyd-destun eu rhan hwy o'r sector.

(vii) Dysgu a datblygiad proffesiynol

43. Mae'r conglfaen hwn yn canolbwyntio ar ddysgu a datblygiad proffesiynol aelodau o'r gweithlu addysg drydyddol, i sicrhau eu bod yn gallu ategu deilliannau da ar gyfer dysgwyr. Mae llais y gweithlu'n eithriadol o bwysig yn hyn ac mae'n cael ei gynnwys mewn darnau eraill o waith Medr, megis trefniadau ar gyfer gweithio mewn partneriaeth gymdeithasol. Bydd Medr yn gweithio mewn partneriaeth gymdeithasol gyda chyrff eraill sy'n darparu dysgu a datblygiad proffesiynol i sicrhau dull cydgysylltiedig.
44. Bydd Medr yn:
- Gweithio mewn partneriaeth gymdeithasol i nodi disgwyliadau mewn perthynas â dysgu a datblygiad proffesiynol ar gyfer staff addysg drydyddol.
 - Rhoi anogaeth ar gyfer cydweithio i ddarparu dysgu a datblygiad proffesiynol lle y bo'n briodol.
 - Cydweithio i wella'r ddarpariaeth ac ansawdd darparu a'r defnydd o'r Gymraeg mewn addysg drydyddol.
45. Bydd darparwyr yn:
- Cynnig cyfleoedd priodol i ymgysylltu â dysgu a datblygiad proffesiynol, a chynorthwyo'r holl staff i fanteisio arnynt, gan gynnwys staff amser llawn, rhan-amser, parhaol a thros dro, yn ogystal â'r rhai mewn darparwyr sydd wedi'u hisgontractio.
 - Cefnogi staff a darparu cyfleoedd i ymgysylltu â darpariaeth Gymraeg a defnydd o'r Gymraeg a gwella hynny.
 - Cydweithio gyda staff, gan ddefnyddio egwyddorion partneriaeth gymdeithasol, i ddatblygu strategaethau dysgu proffesiynol ac i werthuso effeithiolrwydd ac effaith buddsoddiadau mewn dysgu proffesiynol.
 - Rhannu arfer da mewn dysgu a datblygiad proffesiynol, gan gynnwys trwy gyngor a chanllawiau, ac archwilio dulliau cydweithredol lle y bo'n bosibl.
 - Cynorthwyo staff i gyrraedd safonau proffesiynol priodol, lle y bo'n berthnasol.

Rolau a chyfrifoldebau partiön eraill

46. Mae Estyn yn arolygu colegau addysg bellach, darpariaeth addysg gychwynnol athrawon, Cymraeg i Oedolion, partneriaethau dysgu oedolion yn y gymuned a deiliaid contractau a gomisiynwyd i ddarparu prentisiaethau. Mae'n arolygu'r chweched dosbarth mewn ysgolion fel rhan o arolygiad ysgol gyfan. Mae hefyd yn arolygu Gwasanaethau Addysg Llywodraeth Leol (GALIL). Lle mae Estyn yn adnabod materion o ran perfformiad, mae'n ei gwneud yn ofynnol i'r darparwr gyflwyno cynllun gweithredu ac yn monitro perfformiad yn erbyn y cynllun hwn.

47. Mae'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch (QAA) yn cynnal adolygiadau gwella ansawdd o ddarparwyr addysg uwch Cymru. Hi yw gwarcheidwad cyfeirbwyntiau'r sector AU gan gynnwys Cod Ansawdd y DU, Datganiad Meincnodau Pwnc a Datganiadau Nodweddion. Mae'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd hefyd ar y Gofrestr Sicrhau Ansawdd Ewropeaidd ar gyfer Addysg Uwch (EQAR). Mae'n gwneud gwaith ar ran Medr i ategu gweithgarwch sicrhau a gwella ansawdd.
48. Mae gan awdurdodau lleol rôl mewn darpariaeth chweched dosbarth ac mewn dysgu oedolion yn y gymuned. Mae eu rôl yn cynnwys cynllunio strategol, datblygu cynlluniau strategol Cymraeg mewn Addysg, rhoi cymorth i wella ansawdd dysgu ac addysgu, a darparu atebolrwydd am ddefnyddio cyllid cyhoeddus. Maent hefyd yn darparu ystod o wasanaethau cymorth penodol ychwanegol i ysgolion, gan gynnwys mewn perthynas â sgiliau sylfaenol ac anghenion dysgu ychwanegol.
49. Mae gan gyrff eraill rolau yn ansawdd addysg drydyddol hefyd, er enghraifft Cyrff Proffesiynol, Statudol a Rheoleiddio (PSRB), Cymwysterau Cymru, sefydliadau arholi a dyfarnu, Yr Eglwys Yng Nghymru, y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, darparwyr dysgu a datblygu proffesiynol a.y.b.. Bydd Medr yn ystyried deilliannau ymgysylltiadau gan y gyrff hyn lle ystyrir y gallai canfyddiadau anffafriol effeithio ar ansawdd darpariaeth addysg drydyddol yn fwy cyffredinol, neu lle adnabuwyd methiant i wella yn dilyn ymgysylltiadau o'r fath.

Prosesau ar gyfer asesu cydymffurfiaid gyda'r Fframwaith Ansawdd

50. Mae Medr yn bwriadu defnyddio dull integredig o fonitro ac asesu perfformiad a risg darparwyr ar y cyfan.
51. Bydd Medr yn asesu cydymffurfiaid gyda'r fframwaith ansawdd trwy'r dulliau canlynol:
 - Deilliannau asesu ansawdd yn allanol
 - Data, gan gynnwys tueddiadau
 - Gwybodaeth
52. Bydd y prosesau a gymhwysir yn amrywio i adlewyrchu natur gwahanol rannau o'r sector, a'r wybodaeth a mesurau amrywiol a ddefnyddir. Bydd Medr yn defnyddio'r wybodaeth hon i benderfynu ar gydymffurfedd ag amodau cofrestru a chyllid. Bydd Medr hefyd yn defnyddio'r prosesau hyn i adnabod rhagoriaeth ac arfer da, y byddai o fudd eu lledaenu'n ehangach.

Deilliannau asesu ansawdd yn allanol

53. Fel a nodir uchod, bydd Medr yn gweithio gyda darparwyr a chyda chyrff sy'n asesu ansawdd yn allanol i sicrhau bod gweithdrefnau asesu'n gadarn, yn gymesur ac yn amserol; a'u bod yn ychwanegu gwerth ar gyfer darparwyr ac yn cael effaith o ran llywio gwelliant. Byddir yn ystyried bod unrhyw ddarparwr sy'n cael deilliant sy'n nodi ei bod yn ofynnol cael ymgysylltiad dilynol dan y prosesau cyfredol yn peidio â chydymffurfio â safonau ansawdd. Bydd Medr yn adolygu hyn yn gyson wrth i

fethodolegau asesu ansawdd allanol gael eu hadolygu, i nodi sut y byddir yn penderfynu a yw deilliannau asesu ansawdd allanol yn cyrraedd safonau ansawdd, a sut y gellir ymyrryd, lle y bo'n briodol.

54. Mae Medr wedi nodi wrth Estyn a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd bod ganddo ddiddordeb mewn ystyried mwy o aliniad rhwng dulliau cyfredol o asesu ansawdd yn allanol, ac yn enwedig a ellid eu symleiddio ar gyfer darparwyr sy'n cael ymgysylltiadau lluosog.

Data

55. Bydd Medr yn ystyried data mewn perthynas ag ystod o ddeilliannau i bennu unrhyw risg i ansawdd addysg drydyddol, gan ddefnyddio data presennol lle y bo ar gael. Mae rhai deilliannau dysgwyr yn cael eu cofnodi trwy brosesau fel [RARPA](#) (Cydnabod a chofnodi cynnydd a chyflawniad), ac felly ni fydd yn briodol bob tro i werthuso deilliannau dysgwyr yn feintiol.
56. Bydd data'n goleuo asesiad Medr a bydd yn cael ei ystyried yng nghyd-destun gwybodaeth a deilliannau asesu ansawdd yn allanol i werthuso a oes materion systemig y mae angen i Medr eu hystyried ar lefel darparwyr neu'r sector.
57. Mae data i'w ystyried yn cynnwys, ymhlith eraill, y canlynol:
- Recrwtio
 - Camu ymlaen
 - Cadw
 - Cwblhau
 - Barn dysgwyr ynglŷn â'u profiad
 - Deilliannau dysgwyr (gan gynnwys cyrhaeddiad gwahaniaethol)
 - Cyrchfannau (cyflogaeth/ addysg/ hyfforddiant).
58. Gall data gynnwys data o archwiliadau mewnol ac allanol a gomisiynwyd gan ddarparwyr hefyd, ynghyd ag archwiliadau a gomisiynwyd gan Medr.
59. Bydd meincnodau data'n cael eu defnyddio lle y bônt ar gael, a gall Medr ymyrryd lle mae deilliannau'n sylweddol is na'r meincnod, neu lle mae tuedd ddirywiol yn dynodi bod risg y gallai ansawdd addysg ddod yn annigonol (gweler isod). Bydd Medr yn ymgynghori ynghylch ei ddull o ddiffinio deilliannau 'da' ar gyfer dysgwyr. Bydd hyn yn rhan o ddull cydlynol, trosfwaol, gan gyd-fynd â'i nod i leihau baich i'r eithaf.
60. Bydd gwahanol rannau o'r sector yn blaenoriaethu gwahanol fathau o ddeilliannau dysgwyr. Bydd Medr yn ystyried i ba raddau y mae'n bosibl ac yn briodol cyd-destunoli data, gan gynnwys cydnabod demograffeg dysgwyr a goblygiadau carfannau bychain. Rydym felly'n ystyried bod data'n sbardun ar gyfer sgwrs gyda darparwyr yn y lle cyntaf, i hwyluso dealltwriaeth am gyd-destun. Mae Pwyllgor Ansawdd Medr yn cynghori ynghylch risgiau i ansawdd addysg, gan gynnwys trwy ystyriaeth reolaidd i dueddiadau mewn data a pherfformiad yn erbyn meincnodau, er mwyn goleuo proses Medr ar gyfer adolygu risgiau darparwyr.

Gwybodaeth

61. Gall Medr ddefnyddio gwybodaeth o brosesau ac ymgysylltiadau eraill i oleuo ei farn pa un a oes risg i ansawdd addysg. Gall hyn gynnwys:
- Ffurflenni sicrwydd blynyddol
 - Cwynion am ansawdd a safonau a gyflëwyd i Medr;
 - Adroddiadau am ddigwyddiadau difrifol
 - Cwynion neu bryderon a godwyd gyda, ac a gynhaliwyd gan, sefydliadau eraill, megis Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol (OIA), Y Comisiwn Elusennau, Y Swyddfa Gartref, Comisiynydd y Gymraeg, a.y.b.
 - Cyswllt â sefydliadau eraill, e.e. Y Coleg Cymraeg Cenedlaethol, Yr Awdurdod Cystadleuaeth a Marchnadoedd (CMA), Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA), Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr Cymru (UCMC), Cymwysterau Cymru, a.y.b. gan gynnwys trwy Femoranda Cyd-ddealltwriaeth fel y bo'n briodol
 - Deilliannau ymgysylltiadau â Chyrff Dyfarnu
 - Asesiad risg darparwr
62. Gall hefyd gynnwys gwybodaeth gan gyrff eraill sydd â rolau i asesu ansawdd addysg drydyddol, er enghraifft Cyrff Proffesiynol, Statudol a Rheoleiddio (PSRB), Yr Eglwys Yng Nghymru a.y.b.. Bydd Medr yn ystyried gwybodaeth o ddeilliannau ymgysylltiadau'r cyrff hyn â darparwyr, lle ystyrir y gallai canfyddiadau anffafriol effeithio ar ansawdd darpariaeth addysg drydyddol yn fwy cyffredinol, neu lle adnabuwyd methiant i wella yn dilyn ymgysylltiadau o'r fath.
63. Gall gwybodaeth y bydd Medr yn ei chael arwain at asesiad bod risg i ansawdd addysg. Gallai hyn arwain at ofyniad y dylai Medr gynnal, neu gomisiynu, ymchwiliad pellach. Gall Medr ddisgwyl am ganlyniad unrhyw ymchwiliadau a phrosesau sy'n mynd rhagddynt cyn ystyried camau gweithredu cyn arfer ei bwerau ymyrryd fel a nodir yn y Datganiad Ymyrryd.

Ymyrryd

64. Mae'n ofynnol i Medr gyhoeddi Datganiad Ymyrryd sy'n nodi sut y bydd yn arfer ei bwerau ymyrryd statudol, gan gynnwys mewn perthynas ag ansawdd. Mae hwn yn nodi'r ystod o ysgogiadau y gall Medr eu defnyddio i fynd i'r afael â materion sy'n ymwneud ag ansawdd, safonau a gwella'n barhaus cyn rhoi ei bwerau ymyrryd statudol ar waith. Bydd ymyriadau sy'n ymwneud ag ansawdd yn cael eu hintegreiddio o fewn fframwaith rheoleiddio ehangach Medr.
65. Bydd Medr yn defnyddio dull cymesur a seiliedig-ar-risg o werthuso cydymffurfedd â phob un o'r conglfeini, a fydd yn canolbwyntio'n bennaf ar y risg i brofiad dysgwyr. Bydd yr ymyriad yn gymesur â'r risg a achosir.
66. Mae gan Lywodraeth Cymru bwerau ymyrryd mewn perthynas â sefydliadau addysg bellach, a gall roi cyfarwyddyd i gorff llywodraethu'r darparwr. Cyn gwneud

hynny, rhaid i Weinidogion ymgynghori â Medr. Os yw Medr yn ystyried bod seiliau dros ymyrryd yn bodoli mewn perthynas â sefydliad addysg bellach bydd yn hysbysu'r Gweinidogion ynghylch y farn honno, fel a nodir yn Neddf 2022. Bydd Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi datganiad ar sut y mae'n bwriadu arfer y pwerau hyn.

67. Mae gan Medr y pwerau cyfreithiol i roi cyngor a chynhorthwy i unrhyw berson at ddiben gwella ansawdd yr addysg drydyddol neu'r cwrs trydyddol, neu atal ansawdd yr addysg drydyddol neu'r cwrs trydyddol rhag dod yn annigonol. Ystyrir bod yr ansawdd yn annigonol os nad yw'n ddigonol i ddiwallu anghenion rhesymol y rhai sy'n cael yr addysg neu'n gwneud y cwrs.
68. Gallai ymyrryd gynnwys adolygiadau datblygiadol neu werthusiad ffurfiol o ran neu'r cyfan o addysg drydyddol y darparwr. Gallai adolygiadau o'r fath gael eu cynnal gan Medr, neu gael eu comisiynu gan gyrff asesu ansawdd allanol, neu arbenigwyr allanol.
69. Dan Ddeddf 2022 mae gan Medr bwerau hefyd i ddarparu, neu wneud trefniadau ar gyfer darparu, cyngor neu gynhorthwy ynghylch addysg drydyddol a ddarperir yng Nghymru nad yw wedi ei chofrestru gyda Medr nac yn cael ei chyllido ganddo, er mwyn gwella ansawdd y ddarpariaeth, a/neu atal ansawdd darpariaeth rhag dod yn annigonol. Gall Medr hefyd gynnal, neu drefnu i berson arall gynnal, adolygiad o faterion sy'n berthnasol i ansawdd addysg drydyddol gan ddarparwyr o'r fath.
70. Bydd Medr yn cynnal cyswllt â chyrff cyhoeddus, proffesiynol, rheoleiddio a statudol lle adnabyddir materion ynghylch darpariaeth a achredir neu a gymeradwyir fel arall gan gyrff o'r fath.

Camau nesaf

71. Bydd y Fframwaith hwn yn dod i rym ar 1 Awst 2026.
72. Bydd Medr yn adolygu'r Fframwaith yn gyson, ac yn ei ddiwygio fel y bo angen, yn amodol ar ymgynghori. Cyfrifoldeb defnyddwyr yw sicrhau eu bod yn defnyddio'r fersiwn ddiweddaraf. Bydd unrhyw ddiweddariadau'n cael eu dynodi'n glir ar wefan Medr.

Fframwaith Ansawdd: deddfwriaeth a chanllawiau ychwanegol sydd yn berthnasol i ansawdd, yn briodol i bob rhan o'r sector addysg drydyddol

Cyflwyniad

1. Mae'r fframwaith ansawdd yn amcanu at hybu cysondeb a chydlynid ar draws y sector addysg drydyddol, a lleihau dyblygu i'r eithaf, gan hefyd gydnabod bod gwahaniaethau o ran sut y bydd dulliau ansawdd yn cael eu rhoi ar waith ar draws y sector trydyddol.
2. Mae'r atodiad hwn yn rhoi manylion o'r deddfwriaeth, dogfennau a chanllawiau ychwanegol sy'n gymwys yn unig i rannau penodol o'r sector trydyddol.

Darpariaeth chweched dosbarth

3. Mae darpariaeth chweched dosbarth yn rhan o ysgolion, ac felly hefyd yn ddarostyngedig i'r canlynol:
 - [Deddf Addysg 2005](#)
 - [Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion \(Cymru\) 2013](#)
 - [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#)
 - Gofynion a nodir yn y [telerau ac amodau cyllid](#)
 - [Casglu Data Ôl 16: nodiadau cwblhau technegol](#)
4. Mae angen i ysgolion â chweched dosbarth ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys [Estyn](#).

Prentisiaethau

5. Mae'r gofynion ychwanegol canlynol yn berthnasol i ddarparwyr Prentisiaethau:
 - [Deddf Dysgu a Sgiliau 2000](#)
 - [Deddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009](#)
 - [Fframwaith Rhaglen Comisiynu Prentisiaethau Cymru](#)
 - Gofynion a nodir yn y llythyr blynyddol ar gyfer Comisiynu Rhaglen Prentisiaeth
 - [Manyleb Safonau Prentisiaeth Cymru \(SASW\)](#)
 - [Llawlyfr Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru](#) a'r egwyddorion rheoli data ar ei gyfer
6. Bydd angen i ddarparwyr prentisiaethau ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys [Ffederasiwn Hyfforddiant Cenedlaethol Cymru, Colegau Cymru, ac Estyn](#).

Addysg Bellach

7. Mae'r gofynion ychwanegol canlynol yn berthnasol i addysg bellach:
 - [Deddf Dysgu a Sgiliau 2000](#)
 - [Gorchymyn Corfforaethau Addysg Bellach \(Disodli Offerynnau Llywodraethu ac Erthyglau Llywodraethu\) \(Cymru\) 2006 \(2006 Rhif 13\)](#) (heb gynnwys Coleg Chweched Dosbarth Catholig Dewi Sant ac Addysg Oedolion Cymru)
 - [Deddf Addysg Bellach ac Uwch \(Llywodraethu a Gwybodaeth\) \(Cymru\) 2014](#)
 - [Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg \(Cymru\) 2018](#)
 - Gofynion a nodir yn y [telerau ac amodau cyllid](#)
 - [Fframwaith Cyllido Ôl-16: Canllaw a chyfeiriadur rhaglenni](#)
 - [Llawlyfr Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru](#) a'r egwyddorion rheoli data ar ei gyfer
8. Bydd angen i ddarparwyr addysg bellach ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys [Colegau Cymru](#), ac [Estyn](#).

Addysg uwch

9. Mae'r canllawiau ychwanegol canlynol yn berthnasol i ddarparwyr addysg uwch:
 - Cysondeb â'r [Fframweithiau ar gyfer cymwysterau addysg uwch](#)
 - Cydymffurfio ag egwyddorion [Cod Ansawdd y DU ar gyfer Addysg Uwch](#), ynghyd â datganiadau nodweddion a datganiadau meincnodau pwnc, lle y bo'n briodol
 - Cyfranogi yng nghynllun Gwerthuso a Gwella Ansawdd Addysg Drawswladol y DU (QE-TNE) yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch
 - Cysoni trefniadau sicrhau ansawdd mewnol â'r [Safonau a Chanllawiau ar gyfer Sicrhau Ansawdd yn Ardal Addysg Uwch Ewrop \(ESG\)](#)
 - Gofynion a nodir yn yr amodau cofrestru.
10. Bydd angen i ddarparwyr addysg uwch ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys Universities UK a'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch, ac ymgysylltu â gweithgareddau i ddiogelu bri rhyngwladol y brand addysg uwch lle y bo'n berthnasol.
11. Bydd trefniadau asesu ansawdd allanol, fel y'u nodir gan Medr, yn parhau i gyd-fynd â'r Safonau a Chanllawiau Ewropeaidd.
12. Mae'r [Cyngor Ansawdd ar gyfer Addysg Uwch y DU](#) (QCUK) yn fforwm a berchnogir gan y sector ar gyfer y pedair gwlad ar faterion sy'n ymwneud ag ansawdd a safonau mewn addysg uwch. Mae ganddo oruchwyliaeth ar ymrwymiad ar y cyd y DU i egwyddorion ansawdd ac mae'n defnyddio dull sy'n cwmpasu'r DU gyfan i ddathlu'r hyn sy'n gyffredin ar draws y gwledydd a systemau rheoleiddio.

Dysgu Oedolion yn y Gymuned

13. Mae'r gofynion ychwanegol canlynol yn berthnasol i ddarparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned:
 - [Deddf Dysgu a Sgiliau 2000](#)
 - Gofynion a nodir yn y [telerau ac amodau cyllid](#)
 - [Fframwaith Cyllido Ôl-16: Canllaw a chyfeiriadur rhaglenni](#)
 - [Llawlyfr Cofnod Dysgu Gydol Oes Cymru](#) a'r egwyddorion rheoli data ar ei gyfer
 - [Partneriaethau Dysgu Oedolion yn y Gymuned: Offeryn ar gyfer Ymarfer a Darpariaeth Effeithlon](#)
14. Bydd angen i ddarparwyr Dysgu Oedolion yn y Gymuned ystyried cyngor a chanllawiau sy'n ymwneud ag ansawdd a gyhoeddir gan sefydliadau perthnasol hefyd, gan gynnwys y [Sefydliad Dysgu a Gwaith](#), ac [Estyn](#).

Medr

Y Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil
Commission for Tertiary Education and Research

www.medr.cymru

2 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd
CF10 4BZ

2 Capital Quarter
Tyndall Street
Cardiff
CF10 4BZ

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government